

27. WORSTELLEN IN EEN VLIEGTUIG

Zinsdeel: inleiding - kern - commentaar

Doel	De leerlingen kunnen van de verschillende componenten van een zinsdeel herkennen en benoemen. Zij kunnen van deze componenten bepalen welke graad van informatie zij bevatten en welke functie zij hebben in het zinsdeel.
Vaardigheden	lezen - luisteren - spreken - schrijven

Stap 1

Aanbodfase

Een luisteroefening in drie groepen. Zes leerlingen gaan even naar buiten. Ze mogen per twee weer naar binnen. Elk duo luistert naar een tekst. Het eerste duo naar tekst 1, het volgende naar tekst 2, het derde naar tekst 3. Vervolgens moet elk duo dezelfde vragen beantwoorden. Overleggen mag.

- Hoe verschillen mensen?
- Wat voor mensen zijn de Tamils?
- Wat doet melanine?
- Waartegen ben je beter beschermd als je meer melanine in je lichaam hebt?

Lekker bruin

Mensen verschillen door hun huidskleur. Binnen eenzelfde groep heb je altijd licht-, middelmatig- en donkergekleurde mensen. Binnen één mensengroep kan het verschil tussen de lichte en de donkere mensen best groot zijn. De meeste Tamils uit Zuid-India en Sri Lanka zijn heel donker, terwijl de meeste Zweden een heel lichte huid hebben. De huid krijgt haar kleur door een bruine kleurstof die melanine heet. Meer melanine maakt de huid donkerder. Een donkere huid beschermt je lichaam beter tegen de zon. Bij ons zien de meeste mensen er in de zomer bruiner uit. Dat komt doordat de zon ervoor zorgt dat we meer melanine aanmaken en dat die melanine ook meer verspreid wordt.

Uit Marita De Sterck, Een vijf met negen nullen

Lekker bruin

Door hun huidskleur verschillen mensen. Altijd heb je binnen eenzelfde groep licht-, middelmatig- en donkergekleurde mensen. Het verschil tussen de lichte en de donkere mensen kan binnen één mensengroep best groot zijn. Terwijl de meeste Zweden een heel lichte huid hebben, zijn de meeste Tamils uit Zuid-India en Sri Lanka heel donker. Door een bruine kleurstof die melanine heet, krijgt de huid haar kleur. Meer melanine maakt de huid donkerder. Tegen de zon beschermt een donkere huid je lichaam beter. In de zomer zien de meeste mensen er bij ons bruiner uit. Dat komt doordat de zon ervoor zorgt dat we meer melanine aanmaken en dat die melanine ook meer verspreid wordt.

Lekker bruin

Hun verschillen huidskleur mensen door. Groep binnen je heb eenzelfde mensen licht-, middelmatig- en donkergekleurde altijd. Zijn binnen verschil mensen het lichte en donkere groot mensengroep één kan tussen de de best. Zweden huid de heel Tamils uit en Sri Lanka de zijn heel, terwijl donker meeste lichte meeste een hebben Zuid-India. Door haar de die kleurstof krijgt huid kleur een heet melanine bruine. Donkerder de maakt meer huid melanine. Beschermde een huid je beter lichaam donkere zon tegen. Mensen er in uit bruiner de bij zien ons de meeste zomer. Melanine ook dat verspreid zorgt komt aanmaken wordt zon doordat ervoor de dat we meer melanine en dat die meer.

Zoekfase

1-3. De leerlingen zullen ongetwijfeld snel doorhebben dat in de drie teksten de zinsvolgorde varieert. In de eerste twee teksten verschuift de klemtoon (het betekenisverschil is niet zo groot), maar de derde tekst wordt compleet onverstaanbaar. Schuiven met woorden is dus blijkbaar niet helemaal vrijblijvend. Men doet dit met een bedoeling. Bovendien horen sommige woorden gewoon bij elkaar.

Stap 2-4

Via een hele reeks oefeningen komen de leerlingen tot de vaststelling dat een zinsdeel kan bestaan uit drie componenten, die elk een verschillende functie hebben en elk meer of minder bijdragen tot de betekenis van de zin. Zo kan men de kern, als belangrijkste betekenisdrager, niet weglaten zonder ook de commentaar (toegevoegde betekenis, verduidelijking) en de inleiding (minimale betekenisdragers, vooral structurerende functie). Neem ruim de tijd om de leerlingen tot inzicht in dit onderscheid te doen komen. Hoewel het een natuurlijk niet los kan gezien worden van het ander, ligt in stap 2 het accent op de kern, staat in stap 3 de inleiding centraal en ligt in stap 4de commentaar onder de loep.

Samengevat

Lesonderwerp

Nu vullen de leerlingen in de voorziene ruimte het lesonderwerp in.

Oefening